

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Plzeň 2.4.2013
čj. SRS 018631/2013

Oblastní odbor SRS
Slovanská alej 2179/20
326 00, Plzeň

Zpráva č. 2 oblastního odboru PLZEŇ o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 18.3. – 31.3.2013

1. Počasí

Celé sledované období bylo teplotně podprůměrné s výjimkou 19. - 20.3., kdy odpolední teplota dosáhla 11 °C, a nadprůměrně oblačné s pouze asi třemi slunečnými dny. Noční teploty se pohybovaly pod bodem mrazu a dosahovaly místy až k - 15 °C, odpolední teploty se pohybovaly mírně nad nulou. Po celé období vál místy velmi čerstvý a studený vítr a několikrát napadl a odtál sníh.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Současné počasí brání porostům ve vegetaci a regeneraci. Jsou opožděny jarní práce, zatím bylo dokončeno pouze přihnojování ozimů, což umožnil mráz, který zpevnil jinak špatně přístupná podmáčená pole. Holomrazy místy částečně poškodily rostliny řepek a ozimého ječmene. Zatím však je reálná naděje, že při oteplení rostliny zregenerují. Vzhledem k počasí a stále zamrzlé půdě zatím nejsou hraboši příliš aktivní. Luční porosty jsou v některých lokalitách poškozeny rytím černé zvěře a na mnoha místech je výrazná činnost krtek.

OBILNINY

Ozimé obilniny jsou momentálně v horším stavu než v předchozím období. Ozimé ječmeny silně zežloutly a ozimé pšenice lokálně zřívly. Stupeň poškození zatím není možné zjistit.

PŠENICE OZIMÁ (RF 13 – 25, třetí list rozvinutý až pátá odnož viditelná)

Po celém území oblasti jsou porosty relativně dobře přezimované, lokálně **poškozené mrazem** – např. na Klatovsku (Dehtín, 28.3.). Škodlivé organismy nejsou zatím vzhledem k trvajícím zimním rázům počasí aktivní.

V okrese Klatovy (Dehtín, 28.3.) byl pozorován první slabý výskyt **padlí pšenice (*Blumeria graminis* f. sp. *tritici*)**.

Zjišťování výskytu **padlí pšenice** se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). Určí se počet rostlin s příznaky výskytu padlí pšenice (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě.

Signalizujeme zahájení ošetření proti padlí pšenice u pozemků při 10% a vyšším napadení rostlin, obvykle v růstové fázi 25 - 32. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu

listových chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

První slabý výskyt **septoriové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** sledován v okrese Klatovy (Dehtín, 28.3.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem pyknid – pomocí stereoskopické lupy. V RF 31 – 32 a 37 se z odnoží ve vzorku odebere střídavě 4. a 5. list shora. V RF 51 se ve vzorku střídavě odebere 3. a 4. list shora. Ošetření se doporučuje od 12 až 50 % listů s výskytem pyknid.

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze objevení se posledního listu BBCH 37 do BBCH 51 (metání). Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

První slabý výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl sledován v okrese Klatovy (Soustov, 22.3. a Dehtín, 28.3.).

Pozorování hrabošů se provádí v porostech na počátku a na konci vegetace. Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem $4 \times 250 \text{ m}^2 = 1000 \text{ m}^2$) a vynásobením 10 krát.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 až 200 užívaných východů z nor na 1 ha.

JEČMEN OZIMÝ (RF 24 – 26, čtvrtá až šestá odnož viditelná)

Porosty ozimých ječmenů jsou místy **poškozené mrazem** (např. na Klatovsku (Malechov, 28.3.) a **poškozené zamokřením** půdy (obojí např. na Tachovsku (Velký Rapotín, 20.3.) a jsou prožloutlé.

V okrese Tachov (Velký Rapotín, 20.3.) byl pozorován slabý výskyt **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)**. Další slabý výskyt této choroby poté na Klatovsku (Malechov, 28.3.).

Zjišťování výskytu **padlí ječmene** se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). Určí se počet rostlin s příznaky výskytu padlí ječmene (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě.

Ošetřují se porosty při indexu napadení vyšším než 10 %. Obvykle od růstové fáze 30 BBCH. Fungicidní ošetření se provádí v kombinaci proti celému komplexu listových chorob. Je třeba střídat skupiny fungicidních účinných látek s cílem oddálit vznik rezistence patogenu.

V okrese Plzeň - sever (Plasy, 28.3.) a Klatovy – zde zároveň střední (Malechov, 28.3.) byl pozorován první slabý výskyt **sít'ovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)**.

Zjišťování výskytu **sít'ovité skvrnitosti ječmene** se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). Určí se počet rostlin s příznaky výskytu (sít'ované hnědé skvrny na listech) na listové čepeli a pochvě.

Zahájení ošetření proti sít'ovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene se provádí u pozemků při 5% a vyšším napadení rostlin, od růstové fáze 30. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu listových chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

První slabý výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl sledován v okrese Tachov (Velký Rapotín, 20.3.) a poté Klatovy (Poleňka, 22.3. a Malechov, 28.3.).

Způsob pozorování hraboše polního a ochrana viz pšenice ozimá.

Ohniskový silný výskyt ryti **prasete divokého (*Sus scrofa*)** byl hlášen z okresu Klatovy (Malechov, 28.3.).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 19 – 25, pátý pravý list vyvinutý až 6 až 9 a více listů vyvinuto)

Stav porostů se oproti předchozímu období zhoršil, lokálně již došlo na některých porostech k částečnému **poškození mrazem** (např. na Klatovsku (Svrčovec, 28.3.) a na Tachovsku (Velký Rapotín, 28.3.).

V okrese Klatovy (Svrčovec, 28.3.) byl zjištěn silný výskyt **plísňě brukvovitých (*Peronospora parasitica*)**.

Pozorování se provádí po vytvoření přizemní růžice listů, fáze 15 – 26 BBCH při úhlopříčném průchodu porostem, prohlédnou se vždy 2 za sebou rostoucí rostliny.

Preventivní ochranou je likvidace posklizňových zbytků. Přímá ochrana: byla zaznamenána vedlejší účinnost podzimního ošetření proti fomovému černání stonků řepky, pokud se použijí přípravky účinné na oomycety.

První slabý výskyt **fomového černání stonku řepky (*Leptosphaeria maculans*)** sledováno v okrese Klatovy (Svrčovec, 28.3.).

Při průchodu porostem se na 10 místech prohlédnou vždy 2 za sebou rostoucí rostliny.

Ochrana: zdravé osivo, minimálně tříletý osevní postup. Časně jarní fungicidní ošetření může snížit celkové napadení a zpomalit průběh infekce, ale nezničí již infekce, které vznikly na podzim.

Z důvodu chladného počasí zatím nezačala v oblasti aktivita krytonosců na řepce.

Střední výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl sledován v okrese Klatovy (Svrčovec, 28.3.).

Způsob pozorování hraboše polního viz pšenice ozimá.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 až 200 užívaných východů z nor na 1 ha.

PÍCNINY

JETEL LUČNÍ

Hraboši zatím nejsou vzhledem k trvajícím zimním rázům počasí na většině lokalit aktivní. Slabý výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** sledován v okrese Tachov (Tachov, 28.3.).

Způsob pozorování hraboše polního viz pšenice ozimá.

Chemické ošetření porostu se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 až 200 užívaných nor na 1 ha.

PASTVINY, LOUKY, TTP

TTP

Ohniskový střední výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl pozorován v okrese Klatovy (Dehtín, 28.3.), slabý výskyt v okrese Tachov (Tachov, 28.3.).

Způsob pozorování hraboše polního viz pšenice ozimá.

Chemické ošetření porostu se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 až 200 užívaných nor na 1 ha.

Ohniskový střední výskyt rytí **prasete divokého (*Sus scrofa*)** byl hlášen z okresu Klatovy (Dehtín, 28.3.).

Za oblastní odbor Plzeň zpracovala: Ing. Zuzana Pšererová